

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
TIMOFTI Vladimir
ALERGUȘ Constantin
MORARU Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Gundiuc Vadim, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

GUNDIUC Vadim Vitalie, *născut la XXX,*
originar și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.02.2015 – 13.07.2015;

Instanța de apel:

1) 28.07.2015 – 08.10.2015;

2) 10.03.2016 – 13.10.2016;

Instanța de recurs:

1) 03.12.2015 – 09.02.2016;

2) 20.01.2017 – 14.03.2017.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13 iulie 2015, Gundiuc V. a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani și 10 luni închisoare.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită i-a fost adăugată parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2014 și definitiv i-a fost stabilită pedeapsă de 4 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 luni.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, Gundiuc V. la 06 martie 2014, în jurul orei 04.45, împreună și de comun acord cu un prieten de al său, la

moment neidentificat, pe nume „Stanislav”, prin participație simplă, în timp ce se afla în fața casei sale din XXX, nefiind de acord cu costul călătoriei stabilit de șoferul automobilului-taxi de model „Dacia Logan” cu n/î CRD 503, Nigai O., cu care anterior s-au deplasat, acționând cu intenție directă, din motive huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței față de persoane, prin acțiuni ce se deosebesc prin conținutul lor, printr-o obrăznicie deosebită, l-a numit pe Nigai O. cu cuvinte necenzurate care înjosesc demnitatea persoanei, după care, manifestând o agresivitate sporită, s-a repezit cu mâna ridicată spre ultimul pentru a-l lovi, deteriorându-i ecranul telefonului mobil. Ulterior, continuându-și acțiunile sale huliganice, Gundiuc V. a lovit cu picioarele în ușa din partea dreaptă din față a automobilului-taxi de model „Dacia Logan” cu n/î CRD 503, deteriorând geamul și oglinda retrovizor a acestuia, cauzându-i astfel părții vătămate Nigai O. un prejudiciu material în sumă totală de 2.000 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Gundiuc V. a fost calificată *de drept* în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume –*huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și inculpat.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare și conform art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa dată să-i fie adăugată și partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2014, ce constituie 3 luni și 13 zile închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 4 ani și 3 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. În motivarea apelului s-a invocat că:

- în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele recidivei prevăzute de art. 34 alin.(1) Cod penal, deoarece în ziua comiterii infracțiunii incriminate și anume la 06 martie 2014, ultimul deja era condamnat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, la 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Pedeapsa dată nu a fost executată, fapt confirmat prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 mai 2014, prin care aceasta a fost înlocuită cu închisoare pe un termen de 100 zile, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- instanța urma să-i stabilească lui Gundiuc V. pedeapsa cu închisoarea în penitenciar de tip închis și nu semiînchis așa cum a fost indicat în sentință;

- pedeapsa stabilită pentru atare categorii de infracțiuni trebuie să fie nu numai legală, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp trebuie

să fie și justă, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția făptuitorului.

3.2. Inculpatul Gundiuc V. a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încetarea procesului penal privind învinuirea sa în baza art. 287 alin. (2) lit. (b) Cod penal, cu atragerea lui la răspunderea contravențională, în baza art. 104 Cod contravențional și cu aplicarea unei sancțiuni sub formă de amenda în mărime de 50 unități convenționale. În privința pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2014, pe un termen de 9 luni închisoare, solicită să fie eliberat de executarea acesteia, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a executării sentinței de condamnare. În motivarea apelului declarat au fost invocate următoarele:

- prima instanță incorect a ajuns la concluzia că faptele imputate inculpatului se încadrează, în drept, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- potrivit declarațiilor martorilor Buștiuc Ș., Spinache A., Gundiuc A. s-a constatat că acțiunile comise de Gundiuc V. nu s-au produs într-un loc public, nefiind încălcată nici ordinea publică;

- Gundiuc V. nu a dat dovadă de lipsă de respect față de societate, nu a aplicat violența și nu a amenințat cu aplicarea acesteia, exprimându-și doar dezacordul cu prețul abuziv pretins de taximetrist pentru călătorie;

- conform celor relatate de către partea vătămată, reiese că conflictul a fost inițiat de ultima, care a pretins o sumă abuzivă pentru transportarea pasagerilor;

- la materialele dosarului nu există nici o probă relevantă cauzei care ar constata aplicarea violenței fizice, rezultate cu cauzarea unor prejudicii sănătății, în acest sens, nu există un raport de expertiză medico-legală, care să confirme existența leziunilor corporale la partea vătămată sau alte probe care ar confirma pretinsa lovitură în direcția feței lui Nigai O.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului și admis apelul declarat de inculpat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Gundiuc V. în baza art. 287 alin (2) lit. b) Cod penal, cu tragerea ultimului la răspundere contravențională în baza art. 104 Cod contravențional și cu încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție.

5. Instanța de apel a constatat că acțiunile comise de Gundiuc V., constituie contravenția prevăzută de art. 104 Cod contravențional, iar prima instanță neîntemeiat l-a condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. În acest sens s-a notat că, vinovăția lui Gundiuc V. în comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional se dovedește prin declarațiile inculpatului depuse în prima instanță (f.d. 179); ale părții vătămate Nigai O. (f.d. 172-173); ale martorilor Luchița D. (f.d. 174-175), Cobzac A. (f.d. 176) și Gundiuc A. (f.d. 177), cât și prin celelalte materiale ale cauzei și anume: raportul OUP al IP Buiucani, Melnic I. din 06 martie 2014 (f.d.2); înștiințarea 902 din 06 martie 2014 (f.d. 3); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.03.2014 (f.d.4-6); procesul-verbal de audiere a victimei Nigai

O. din 26.03.2014 (f.d. 18-19); actul eliberat de SRL „Davilar-Trans” (f.d.28); sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 25.04.2013 (f.d. 133); sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11.12.2014 (f.d. 120).

În opinia instanței de apel, acțiunile au avut loc în ograda inculpatului. Din tabelul fotografic (f.d. 6) se vede că automobilul de model „Dacia Logan”, care a fost deteriorat, se afla în ograda casei din str. Durlești 3, com. Trușeni, s. Dumbrava, mun. Chișinău.

Totodată, instanța de apel a reținut că nu a fost dovedit faptul aplicării violenței de către Gundiuc V. față de partea vătămată Nigai O., la materialele cauzei nu există nici un raport de expertiză medico-legală care ar dovedi existența unor leziuni corporale la partea vătămată sau o altă probă ce ar confirma aplicarea forței fizice. Inculpatul și-a exprimat doar dezacordul cu prețul abuziv pretins de taximetrist, iar conflictul a fost inițiat de ultimul, care a recunoscut că l-a stropit pe Gundiuc V. doar o singură dată cu spreii lacrimogen și careva pretenții față de ultimul nu are, deoarece mama inculpatului i-a achitat prejudiciul material suportat.

În viziunea instanței de apel, în acțiunile lui Gundiuc V. nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică lipsește latura obiectivă a infracțiunii date, exprimată prin acțiuni intenționate ce încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două persoane. În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că între Nigai O. și Gundiuc V. s-a iscat un conflict, care s-a soldat cu deteriorarea automobilului de model „Dacia Logan”.

De asemenea, instanța de apel a conchis că fapta a fost comisă la 06 martie 2014 și au trecut mai mult de 3 luni de atunci, astfel a expirat termenul de prescripție de tragere la răspunderea contravențională.

Cît privește pedeapsa stabilită lui Gundiuc V. prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2014, instanța de apel a menționat că aceasta deja a fost executată, deoarece ultimul s-a aflat în arest de la 09 aprilie 2015 pînă la 08 octombrie 2015.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, invocînd următoarele argumente:

- la caz, instanța de apel a admis o eroare gravă, deoarece nu a indicat nici un motiv plauzibil ce ar combate că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, de asemenea nefiind combătute nici motivele ce au stat la baza adoptării sentinței de condamnare precum și cele indicate în apelul procurorului;

- analizînd probele administrate și cercetate de instanțe s-a stabilit cu certitudine că nu sunt careva dubii în probarea învinuirii incriminate în baza art. 287 Cod penal, iar în motivarea instanței de apel sunt expuse doar niște versiuni din oficiu în favoarea inculpatului, ce nu au nici un suport probatoriu;

- temeiul prevăzut de art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, precum că procesul penal se încetează în cazul în care fapta constituie contravenție, nu este incident speței în cauză;

- prima instanță corect a conchis ca fiind admisibile, pertinente și concludente probele ce dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate acestuia prin rechizitoriu;

- privind existența laturii subiective, procurorul a notat că inculpatul a acționat cu vinovăție sub formă de intenție directă dedusă din aceea că este prezent atât elementul intelectual, cât și cel volitiv al acestei forme de vinovăție, iar inculpatul și-a dat seama de caracterul ilicit al acțiunilor sale;

- în acțiunile lui Gundiuc V. sunt prezente și elementele recidivei prevăzute de art. 34 alin. (1) Cod penal, deoarece în ziua comiterii infracțiunii incriminate și anume la 06 martie 2014, ultimul era deja condamnat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, la 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Pedepșa dată nu a fost executată, fapt confirmat prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 mai 2014 prin care pedeapsa sub formă de muncă neremunerată a fost înlocuită cu închisoarea pe un termen de 100 zile, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 februarie 2016 recursul declarat de procuror a fost admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Pentru a pronunța soluția, instanța de recurs ordinar a conchis că instanța de apel nu a verificat minuțios toate probele, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținută la baza deciziei adoptate versiunea apărării, fără a fi analizate minuțios probele existente în raport cu învinuirea înaintată.

Astfel, referitor la locul comiterii infracțiunii, instanța de recurs a consemnat că din cumulul de probe examinate în cadrul ședinței de judecată, instanța de apel a analizat și a apreciat doar tabelul fotografic (f.d. 6), fără a efectua o analiză a celorlalte probe. Pe când, din declarațiile martorului Gundiuc A., care a fost audiată în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, declarații ce au fost cercetate suplimentar și în instanța de apel, rezultă că la data de 06 martie 2015, în jurul orei 05.00, a fost sunată la poartă să iasă și ultima repede a ieșit în drum.

În cadrul cercetării judecătorești a fost examinat și procesul-verbal de cercetare la fața locului din data de 06 martie 2014, conform căruia obiectul supus cercetării l-a constituit mașina de model „Dacia Logan” cu n/î CRD 503, care este parcată în fața porții casei de locuit de pe str. XXX, la distanța de 7 m. de poartă și 8 m. de la șosea.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs a constatat că instanța de apel nu a analizat minuțios aceste probe, fapt ce nu poate fi acceptat, odată ce aceasta afectează situația faptică în speța dată. Totodată, instanța de apel nu a dat apreciere faptului că, la locul desfășurării conflictului inițial erau trei persoane, partea vătămată Nigai O., inculpatul Gundiuc V. și

persoana pe nume „Stanislav”, după care a intervenit și martorul Luchița D., față de care Gundiuc V. lovea cu mâinile și picioarele în automobil și îl amenința cu răfuiala fizică pe Nigai O., de asemenea pe ultimul îl amenința și prietenul inculpatului. Ulterior, din casă a ieșit și Gundiuc A. în prezența căreia Gundiuc V. a lovit cu piciorul în geamul mașinii.

Având la bază argumentele expuse supra, instanța de recurs a considerat ca fiind pripite concluziile Curții de Apel privind neatentarea inculpatului la ordinea publică, odată ce infracțiunea de huliganism întotdeauna presupune ipostaze cu implicații publice, prezența sau absența cărora nu a fost evaluată la justa valoare de instanța de apel.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 a fost respins ca nefondat apelul inculpatului Gundiuc V. și admis apelul procurorului, casată sentința în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea în această parte o unei noi hotărâri, prin care lui Gundiuc V., a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă sub formă de 3 ani și 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute, fără modificări.

10. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că probele administrate și cercetate de instanță confirmă vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii de huliganism prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar temei de a reîncadra acțiunile inculpatului în baza art. 104 Cod contravențional nu s-a depistat, aceasta deoarece în cazul dat, inculpatul a exprimat o vădită lipsă de respect față de șoferul taxiului, care i-a prestat serviciul, numindu-l cu cuvinte necenzurate. Ulterior, i-a deteriorat ecranul telefonului mobil, a lovit cu piciorul în automobil, deteriorând geamul și oglinda retrovizor. Aceste acțiuni agresive, au avut loc în stradă, adică într-un loc public.

În opinia instanței de apel a fost probată integral latura obiectivă a infracțiunii de huliganism calificat, deoarece a fost demonstrată atât încălcarea ordinii publice, cât și exprimarea vădită de lipsă de respect față de societate. Totodată, a fost demonstrat cinismul și obrăznicia cu care a acționat inculpatul față de partea vătămată.

În ședința instanței de apel, inculpatul și avocatul acestuia, au prezentat adăugător și o cerere prin care solicită în afară de cele expuse și aplicarea actului amnistie, cu încetarea procesului penal în privința lui Gundiuc V. Însă, instanța de apel a menționat că, la caz, nu există temeiuri pentru aplicarea amnistiei, deoarece la momentul comiterii infracțiunii de huliganism, adică la data de 06.03.2014, Gundiuc V. era condamnat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25.10.2013, la 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității, iar la momentul condamnării pentru huliganismul expus, el deja ispășise o parte din pedeapsa cu închisoare pentru fapta anterioară, adică stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015, astfel, huliganismul săvârșit la 06.03.2014, a fost comis în stare de recidivă.

11. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, inculpatul Gundiuc V., invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11), 12), 14) Cod de

procedură penală, solicită casarea hotărîrilor judecătorești în privința sa, cu dispunerea achitării.

În susținerea cerințelor invocate, recurentul a formulat următoarele critici:

- prima instanță, în partea descriptivă a sentinței a preluat expunerea faptelor redată în actul de învinuire întocmit de către acuzatorul de stat, fapt ce duce la ilegalitatea sentinței, deoarece instanța de judecată urma să cerceteze probele administrate de către părți și să le dea o apreciere după propria convingere, fapt ce echivalează cu nemotivarea soluției, astfel fiind încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de Constituția Republicii Moldova și CEDO;

- în rezultatul analizei probelor nu s-a demonstrat că al doilea pasager Stas, a săvârșit careva fapte ce se regăsesc în acțiunile indicate de art. 287 Cod penal;

- prima instanță nu a argumentat din care considerente a admis probele acuzatorului de stat și le-a respins pe cele ale apărării;

- de asemenea nu a fost motivat din care considerente Gundiuc V. a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- concluzia instanței de apel este contradictorie, deoarece s-a concluzionat că în acțiunile inculpatului se regăsește atât huliganismul agravat, cât și huliganismul calificat, astfel fiind stabilit comiterea a două infracțiuni distincte;

- din motivarea instanței de apel se desprinde doar latura obiectivă a huliganismului simplificat, pe cînd instanța l-a condamnat pe Gundiuc V. în săvîrșirea infracțiunii de huliganism calificat. La fel, în motivarea soluției lipsesc careva argumente ce ar confirma vinovăția lui Gundiuc V. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- organul de urmărire penală nu a emis ordonanța de punere sub învinuire în privința lui Gundiuc V. în interiorul termenului de 3 luni de zile sau de scoaterea lui de sub urmărirea penală, după cum prevede legea procesual-penală, iar prin nerespectarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, de către organele de anchetă a fost încălcat dreptul de acces la justiție (art. 6 CEDO);

- la adoptarea ordonanței de reluare a urmăririi penale în privința lui Gundiuc V., procurorul s-a condus de prevederile art. 287 Cod de procedură penală, prevedere care ulterior a fost recunoscută neconstituțională prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 12 din 15.05.2015;

- este relevant că după reluarea urmăririi penale a fost audiat doar un singur martor, Cobzac A., acțiune ce a purtat un caracter pur formal, nu a oferit nimic nou pentru probatoriu și nu a influențat la determinarea faptului existenței infracțiunii ori vinovăției lui Gundiuc V. în comiterea ei. Această acțiune a fost un pretext pentru a justifica reluarea urmăririi penale, iar ulterior rechizitoriul a fost întemeiat tot pe aceleași probe care au fost acumulate pînă la încetarea procesului.

La 10 martie 2017, inculpatul mai depune o cerere în instanța de recurs prin care solicită aplicarea actului amnistiei în privința sa, indicînd expres că recunoaște vina în baza art. 287

alin. (2) lit. b) Cod penal și a restituit prejudiciul material cauzat prin acțiunile sale infracționale părții vătămate.

12. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului depus de inculpat menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

13. Judecând recursul ordinar declarat, raportat la actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avîndu-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea totală a hotărîrii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, cînd eroarea admisă nu poate fi corectată de instanța de recurs la această etapă a procedurilor. Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci cînd se constată admiterea unei erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei soluții eronate.

Analizând argumentele recurentului din cererea de recurs, precum și conținutul cererii adiționale depuse la data de 10 martie 2017 privind aplicarea amnistiei, Colegiul consideră că criticele invocate sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza acestei soluții.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite pînă la apariția sa.

La 29 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Potrivit art. 2 din Legea nr. 210, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 și nu cade sub incidența art. 10, este pasibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă pînă la data de 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decît pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

La caz, Gundiuc V. a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal

la data de 06 martie 2014, iar săvârșirea acestei infracțiuni se pedepsea cu amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale sau închisoare pînă la 5 ani. Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 210 are, prin excelență, efect retroactiv, aplicându-se infracțiunilor săvârșite pînă la adoptarea actului de amnistiere. Respectiv, la *prima facie* circumstanțele de fapt ale cauzei deferite judecătii, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia.

Procedura de aplicare a amnistiei față de inculpat, reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expuse în lege.

Totodată, în acest punct de analiză se evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă, care se apreciază în conformitate cu criteriile stabilite de art. 57 Cod penal.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: *persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune*. Totodată, urmează a se reține că, pentru aplicarea amnistiei față de inculpat, este suficient ca ultimul să întrunească cel puțin unul din criteriile enumerate supra.

În cauza deferită judecătii, Colegiul penal lărgit constată că, reieșind din circumstanțele de fapt incriminate lui Gundiuc V. prejudiciul cauzat părții vătămate Niğai O. prin infracțiunea comisă de inculpat a constituit suma de 2000 lei. Partea vătămată fiind audiată în cadrul cercetării judecătorești, la etapa judecării cauzei de către prima instanță, a declarat că mama inculpatului, Gundiuc A. i-a achitat 2000 lei, apoi încă 500 lei, după care încă 500 lei, respectiv dînsul careva pretenții pecuniare față de inculpat nu are. (f.d. 172-173, vol. I)

În continuare, Colegiul constată că la etapa precedentă de judecare a cauzei, avocatul Chirtoacă R. împreună cu inculpatul, au solicitat, prin cerere, Curții de Apel Chișinău de a aplica amnistia în privința lui Gundiuc V., în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, indicînd expres că ultimul recunoaște vina, se căiește sincer de cele comise, a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, în cuantumul stabilit prin sentință. (f.d. 32-34, vol. II)

Prin alte cuvinte, inculpatul a manifestat căință față de fapta infracțională comisă, recunoscînd vinovăția pentru cele incriminate și recuperînd prejudiciul cauzat părții vătămate.

Cu toate acestea, instanța de apel a respins solicitarea avocatului Chirtoacă R. și a inculpatului de a-i aplica amnistia și a consemnat că, nu există temeiuri pentru aplicarea amnistiei, deoarece la momentul comiterii infracțiunii de huliganism, adică la data de 06 martie 2014, Gundiuc V. era condamnat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, la 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității, iar la momentul condamnării pentru huliganismul expus, el deja ispășise o parte din pedeapsa cu închisoare

pentru fapta anterioară, adică stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03.03.2015. Astfel, huliganismul săvârșit la 06 martie 2014, a fost comis în stare de recidivă.

Așadar, în esență, instanța de apel a conchis că, în privința lui Gundiuc V. nu se poate aplica actul amnistiei, deoarece acesta a săvârșit infracțiunea de huliganism fiind în prezența stării de recidivă.

Colegiul penal lărgit nu poate ralia la statuările instanței de apel, considerînd că instanța a dat o interpretare greșită prevederilor Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Într-adevăr, la data săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, inculpatul executa pedeapsa stabilită prin altă sentință, adică, la caz, există starea de recidivă.

Însă, Legea nr. 210 nu impune expres anumite restricții de aplicare a amnistiei, în privința persoanelor care au comis infracțiuni, în stare de recidivă. Interdicțiile privind aplicarea actului amnistie, față de persoanele ce au comis infracțiunea în stare de recidivă, rezultă din prevederile art. 10 lit. g) a Legii nr. 210, care stabilește că nu se aplică amnistia, în privința persoanelor ce au fost condamnate anterior pentru săvârșirea **cu intenție** a unei infracțiuni **grave, deosebit de grave sau excepțional de grave**, executând, în tot sau în parte, pedeapsa cu închisoare. Sub incidența interdicției, prevăzute de art. 10 lit. g) al Legii nr. 210, nu cad persoanele care au fost anterior condamnate pentru infracțiunile indicate în art. 10 lit. g), dar nu au executat pedeapsa cu închisoarea sau antecedentele penale sunt stinse.

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, în privința inculpatului Gundiuc V. poate fi aplicat actul amnistiei, dacă rejudecînd cauza instanța de apel nu va constata alte restricții stipulate de legislator în art. 10 din Legea nr. 210 privind amnistia.

Respectiv, pe cale de consecință, toate cele consemnate supra au conturat opinia Colegiul penal lărgit că, în cauza deferită judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis erorile de drept prevăzute de pct. 6) și 11) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar decizia instanței urmează a fi casată integral, cu remiterea cauzei la rejudecare.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova asupra chestiunii de aplicare a amnistiei față de inculpatul Gundiuc V. și să țină seama de cele consemnate în prezenta decizie, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Subsidiar la cele consemnate supra, Colegiul penal lărgit ține să evidențieze că, în cererea de recurs ordinar, inculpatul menționează despre faptul că ilegal în privința sa a fost reluat procesul penal în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, după ce prin ordonanța din 30.05.2014 dînsul a fost scos de sub urmărirea penală. (f.d. 63-64, vol. I)

Cu referire la alegațiile recurentului, Colegiul reamintește că în Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23 octombrie 2007 s-a reținut că „*acțiunile, inacțiunile și erorile comise la etapa urmăririi penale sunt pasibile de atac în cadrul examinării cauzei în fond, iar*

după pronunțarea sentinței persoanele dispun de dreptul de a face apel și recurs în instanțele superioare”. Totodată, Curtea a reținut că „acțiunile de la etapa urmăririi penale și cele de la etapa judiciară sunt părți componente ale unui proces inseparabil, care se încheie cu actul justiției – pronunțarea sentinței. Or, fiecare act de la orice etapă a procesului poate fi luat în considerare sau poate fi lovit de nulitate și astfel poate influența, în sens pozitiv sau în sens negativ, produsul final – condamnarea sau achitarea persoanei. Finalizarea acestui proces deschide posibilitatea utilizării dublului grad de jurisdicție, sentința fiind pasibilă de atac cu apel și recurs, în condițiile legii”.

De asemenea, Curtea Constituțională a relevat că sarcina verificării respectării normelor procesual-penale este atribuită instanțelor judecătorești, acestea fiind și singurele în măsură să aprecieze *in concreto* efectele aplicării normei la situația de fapt dedusă instanței în fiecare caz în parte.

Prin urmare, avînd în vedere statuările Curții Constituționale raportate la criticele inculpatului din cererea de recurs, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel, rejudecînd cauza penală privindu-l pe Gundiuc V., urmează să supună verificării și aspectul legalității acțiunilor de urmărire penală criticate de recurent.

14. În corespundere cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Gundiuc Vadim Vitalie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, în propria cauză penală, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 13 aprilie 2017.

Președinte	URSACHE Petru
Judecător	NICOLAEV Ghenadie
Judecător	TIMOFTI Vladimir
Judecător	ALERGUȘ Constantin
Judecător	MORARU Petru